

Arvodesbestämmelser för god man och förvaltare

RÄTT TILL ARVODE OCH ERSÄTTNING

En god man enligt 11 kap 4 § FB och förvaltare har att bevaka sin huvudmans rätt, förvalta hans/hennes egendom och sörja för dennes person. Uppdraget kan avse alla dessa tre områden men kan också vara begränsat till ett eller två av uppdragen eller också för ett specifikt uppdrag som att t.ex. företräda huvudmannen vid en fastighetsförsäljning.

Lagstiftaren säger att ett uppdrag som god man eller förvaltare till stor del är ett ideellt uppdrag. Han/hon kan därför inte förvänta sig att få ett arvode som kan jämföras med lön och som omfattar allt vad denne har utfört för sin huvudman. Däremot har ställföreträdare rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som har varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. Ställföreträdaren har naturligtvis endast rätt till ersättning för de uppdrag som han/hon blivit förordnad för.

Det är överförmyndaren som ensam fattar beslut om ersättningens storlek, vem som ska betala samt hur ofta och för vilken tid ersättningen ska betalas. För de mer långvariga ställföreträdarskapen sker arvoderingen årligen om det inte finns några speciella omständigheter som ger anledning att göra undantag.

Arvodesbeslut kan överklagas till tingsrätten. Beslutet får överklagas av var och en som berörs av beslutet, dvs. huvudmannen själv, ställföreträdaren och delägare i dödsbo.

BEVAKA RÄTT

Att bevaka rätt ingår normalt i ställföreträdarens uppdrag att förvalta sin huvudmans egendom och sörja för hans/hennes person. Men det kan uppstå speciella händelser utöver de normalt förekommande, t.ex. att huvudmannen blir delägare i ett dödsbo eller att dennes fastighet ska säljas. Då det gäller enstaka händelser är det lämpligt att arvodera per tidsåtgång än med stöd av prisbasbeloppet. Ställföreträdaren bör i dessa fall noggrant beskriva de uppgifter som utförts och ange tidsåtgången.

- Kategori 1** T.ex. en lägenhetsavveckling, försäljning av fastighet eller bostadsrätt med hjälp av mäklare, boutredning och arvsifte, kontakter med fordringsägare. **150-200 kr/tim**
- Kategori 2** T.ex. skuldsanering, försäljning av fastighet eller bostadsrätt utan mäklare (bör endast ske undantagsvis), mer kvalificerat arbete vid boutredning och arvsifte. **250-350 kr/tim**
- Kategori 3** T.ex. medverkan vid domstolsförhandlingar, förlikningsavtal och annat renodlat kvalificerat juridiskt arbete. **400-500 kr/tim**

FÖRVALTA EGENDOM

Ställföreträdaren ska förvalta huvudmannens tillgångar på bästa sätt för denne såsom att betala räkningar, göra omplaceringar m.m. Tillgångarna ska i skälig omfattning användas för huvudmannens nytta i övrigt. De tillgångar som därutöver finns ska enligt huvudregeln placeras tryggt och ge skälig avkastning.

Procent av prisbasbeloppet anges i varje kategori nedan. År 2008 uppgår prisbasbeloppet till 41 000 kr.

- Kategori 1** Huvudmannen har ett person-/transaktionskonto, ev. också ett sparkonto med ett mindre belopp. Han/hon förvaltar delvis själv sina tillgångar. Om medel lämnats till personal i huvudmannens boende ska ställföreträdaren regelbundet – 1gång/mån är lämpligt – kontrollera kassaboken som ska föras för varje boende. Ställföreträdaren ansöker om bidrag och insatser. **5-10%**
- Kategori 2** Ställföreträdaren förvaltar huvudmannens samtliga tillgångar. Det kan komma att krävas en mer aktiv förvaltning av ställföreträdaren såsom omplacering och andra löpande åtgärder under året. Förutom vad som angetts under kategori 1 betalar t.ex. ställföreträdaren ut fickpengar ett par gånger i månaden och har oftare kontakt med myndigheter (t.ex. skuldsanering) och banker eller andra finansieringsrörelser. **10-30 %**
- Kategori 3** Förutom under kategori 1 och 2 upptagna uppgifter ansvarar ställföreträdare för t.ex. skötsel av huvudmannens fastighet med därtill hörande förvaltningsuppgifter (inkassering av hyra, betalning av utgifter, förhandlingar m.m.) övervakning av affärsrörelse, upprättande av en omfattande deklaration och komplicerad årsredovisning till överförmyndaren. **30 %-**

SÖRJA FÖR PERSON

Med sörja för person menas att ställföreträdaren ska se till att huvudmannen får den hjälp och bistånd han/hon behöver och har rätt till. Det är dock inte ställföreträdaren som ska utföra de uppgifter som t.ex. åligger socialtjänsten. Om denne ändå åtar sig sådana uppgifter kan han/hon inte räkna med att få ersättning för detta.

Procent av prisbasbeloppet anges i varje kategori nedan. År 2008 uppgår prisbasbeloppet till 41 000 kr.

- Kategori 1** Ett besök per månad, kontakt per telefon med huvudmannen och/eller boendet, à jourhållning om den personliga situationen. **5-10 %**
- Kategori 2** Kontakt med huvudmannen flera gånger per månad genom personliga besök och flera telefonsamtal varje månad med huvudmannen, anhöriga, boendet, kontaktpersoner, personliga assistenter, andra stödpersoner och myndigheter. **10-30 %**
- Kategori 3** Stora insatser och stort personligt engagemang av ställföreträdare för att kvantitativt samordna och säkra upp de resurser som krävs för att huvudmannens behov av omsorg ska kunna tillgodoses. Detta sker exempelvis genom flera besök i veckan hos huvudmannen eller andra kontakter, många omfattande kontakter med boendet, anhöriga och myndigheter. **30 %-**

KOSTNADSERSÄTTNING

Gode mannen/förvaltaren har rätt att få ersättning för de utgifter, t.ex. telefon, porto, kortare resor, som varit nödvändiga för att fullgöra uppdraget. Utan särskilt förhandsmedgivande har gode mannen/förvaltaren rätt att erhålla en schablonersättning på **2 %** av basbeloppet.

Underlag för fastställande av ersättningen inlämnas av gode mannen/förvaltaren i samband med årsredovisningen. Nämnda schablonersättning omfattar inte kostnader för längre resor med egen bil eller biljettkostnad för längre resor med allmänna kommunikationsmedel. Sådana kostnader ska uttagas av huvudmannens medel vid tidpunkt då kostnaden uppstått. Om kostnaden kan förutses ska medgivande från överförmyndaren inhämtas i förväg.

Större kostnader, såsom längre resor med bil, biljettkostnader för längre resor, och liknande är det en kostnad som huvudmannen ska stå för. Ställföreträdaren ska därför, om kostnaden kan förutses och beloppet inte ryms på det öppna kontot, ansöka om

överförmyndarens medgivande till uttag på spärrat konto vid den tidpunkt kostnaden uppstår.

Om en ställföreträdare är medveten om att huvudmannen inte har ekonomiska förutsättningar att betala för längre resor bör det övervägas om det är lämpligare att utse en ny god man eller förvaltare på den plats där huvudmannen vistas.

Ställföreträdare har rätt till ersättning för utgifter i den mån utgifterna varit skäligen påkallade för uppdragets behöriga fullgörande. För att få ersättning för dessa utgifter krävs att underlag bifogas. Observera att den här aktuella ersättningen omfattar endast mindre utgifter samt att ersättningen är skattepliktig inkomst.

TILLFÄLLIGA GODMANSKAP

En god man som har förordnats enligt 11 kap 1-3 §§ föräldrabalken har naturligtvis också rätt till ett skäligt arvode. Eftersom arvodet är av tillfällig natur kan det ibland vara svårt att tillämpa procentsatser som underlag för arvodesbeslut. Då kan timarvode användas enligt ovan under rubriken ”bevaka rätt”.

ENSAMKOMMANDE BARN

I regel är arvodet **200 kr/timme** och för att få ersättning för kostnader krävs att underlag uppvisas.

VEM BETALAR ARVODET

Huvudregeln är att det är huvudmannen som skall betala arvodet och ersättningen för nödvändiga utgifter.

En förutsättning för att huvudmannen skall vara skyldig att betala arvodet är att huvudmannen har inkomster som överstiger 2,65 gånger prisbasbeloppet eller att huvudmannens tillgångar överstiger två gånger prisbasbeloppet. Om både inkomsten och tillgångarna understiger 2,65 respektive två basbelopp skall kommunen betala arvodet. Om inkomsterna eller tillgångarna överstiger nämnda belopp, men inte med så stort belopp att det täcker hela arvodet, görs en fördelning mellan huvudmannen och kommunen. Huvudmannen får betala så mycket av arvodet som inkomsterna eller tillgångarna överskrider 2,65 respektive två basbelopp och kommunen får betala det som resterar.

Undantag kan göras i det särskilda fallet, t.ex. om huvudmannen har höga levnadsomkostnader för medicin, sjukvård etc. I ett sådant fall kan kommunen få svara för arvodet även om inkomsterna överstiger 2,65 respektive två basbelopp. Överförmyndaren har också i undantagsfall möjlighet att fatta beslut som är till huvudmannens nackdel.

Om uppdraget avser att bevaka huvudmannens rätt i ett oskiftat dödsbo är det dödsboet som skall betala arvodet. Även här kan undantag göras om det finns särskilda skäl.

Arvode och ersättning för utgifter som avser vård av någons rätt i oskiftat dödsbo ska betalas med dödsboets medel. Vid det kommande skiftet avräknas det beslutade beloppet på huvudmannens arvslott.

I första hand ska dödsboets medel tas i anspråk till täckande av ställföreträdarens anspråk på arvode och ersättning. Vid de tillfällen då dödsboets tillgångar inte räcker eller om boet är av liten omfattning blir kommunen betalningsansvarig om inte särskilda skäl föranleder annat.